

V torek, četrtek in soboto
izhaja in velja v Mariboru
brez pošiljanja na
dom za vse leto 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 . . .
za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .
Po pošti:
Za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 . . .
za četrt leta 2 . . . 60 . . .
Vrednisto in opravičnito
je na stolnem trgu (bom-
platz) hiša št. 184.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
Za navadno dvostopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiskajo 1krat,
5 kr., če se tiska 2krat,
4 kr., če se tiska 3krat.
Veče pisemne se pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk je plačati
kolek (štampelj) za 30 k.
Rokopisi se ne vračajo,
dopisi naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 37.

V Mariboru 27. junija 1868.

Tečaj I.

Vabilo k naročbi.

Prvo četrletje našega početja je skoraj pri koncu; dosedanje naročnike, ki so naročeni samo do 1. julija, vabimo, naj svoje naročilo blagovoljno ponové še pred koncem t. m., da se jim redno pošiljanje ne pretrga; vabimo pa tudi druge slovenske rodoljube, naj stopijo v vrsto naših podpornikov, kajti le po vseobčni, dušni in gmotni podpori nam bo mogoče, napraviti iz „Slov. Naroda“ to, kar bi imel biti: glasilo vsega slovenskega naroda, in ga spremeniti v dnevnik, kateri jedino zamore zadostovati časnikaškim potrebam sedanjega časa.

Program in cena ostaneta „Slov. Nar.“ dozdaj.

Opravičstvo.

Politika vladajočih strank in opozicija.

Politika, ki ne bo služila samo jedni stranki, nego resnično avstrijska državna umetnost, ki bi jednako skrbela za celokupno državo in njene prave potrebe, kakor za posamezne lastnopravne državineude, le taka politika je po našem prepričanju kôš naše javne razmere zboljšati in nas rešiti iz oklepa zaničljive in lažljive samospašnosti, ki se dan danes bolj in bolj med svetom širi.

Ustava februarska je položila vso moč nemško-liberalni stranki v naročje. Stranki sami to imé ni bilo po volji, in se je imenovala ustavoljubno, veliko-avstrijsko, kakor da bi hotla s tem naznačiti, da so jej le potrebe celokupne države pred očmi. Vendar se ni nikdar do tega popela, da bi zapustila preosko okrožje pristranske politike in jo krenila na pravo in resnično vseavstrijsko pot. Polna nedržavlanske samospašnosti ni imela oči za postavne tirjatve starejih pravic, ktere so imele posamezne kronovine in dežele: ona je tirjala pokorščine mesto po gajanja. Te stranke fanatizem je postal konečno že tolik, da je s ciničnim zaničevanjem vse nasvete zametavala, ki niso prihajali iz njenega tabora. Mi ne bomo tajili, da je bilo med to stranko mnogo mož, ki so vsaj pošteno verovali, da bo njihova sicer proti-avstrijska doktrina vsemogočnega centralizma res državi na korist, ali glavna lastnost te stranke je bila po gospodarstvu hrepeneča sebičnost in samospašnost, ktera se je v vsej svoji gnjusobi še tisti trenutek pokazala, ko so razmere od stranke zahtevale, naj se odreče ali svojim načelom, ali pa gospodarstvu.

Sijajno avstrijsko jedro septemberskega manifesta, ktero je menda le zakopano, a ne še oglušelo, ni se od nobene strani z večo zagrizenostjo pobijalo, kakor je to delala nekdanja vladina stranka, a ne morebiti zato, ker je bilo njeno doktrinerno učenje, nego zato, ker je bil njen despotizem v nevarnosti. Od todí one

slaboslavne besede Kaiserfeldove, od todí agitacije proti izvanrednemu državnemu zboru, od todí kričeča znamenja, kako beznačajna je ta stranka, da je cela centralistična drhal prestopila v dualistični tabor, ko jo je baron Beust — ne bomo preiskavali vzrokov — zopet napravil za vladino stranko, od todí kričeča priča breznačelja, po katerem so centralistični velikaši prevzeli dualistične ministerske listnice: „Na Ogerskem so Magjari, tukaj smo mi gospodari“; to jim je pomagalo čez vsa načela. Tako je žrtvoval fanatizem te stranke celokupno državo, a se tudi ne oziral na pravice posameznih dežel.

Ogerska stranka to dela, kar je nekda delala nemško-centralistična stranka. Avstrijsko domoljubje težkega srca opazuje njeno početje. Tudi ta stranka (ogr.) se od svojih sedanjih prijateljev, ki so pa bili še pred 3 leti njeni najhujši sovražniki, ni nič naučila, tudi ona se ne more povzdigniti iz stisnenga stališča pristranske politike. Tudi njej ni mar pravic celokupne države niti pravic posameznih kronovin in dežel; ona ni nič, kakor ogerska stranka in samo ogerska stranka, in pozablja, da bodo njene pravice, če že ne morebiti spodtkljej drugim, vsaj vse simpatije drugih ravno tako opravičenih faktorjev zgubile; ona pozablja, da so tudi njej tla spodkopana, kedar jej zginejo vse simpatije.

Ne bomo opominjali, s čegar pomočjo je Ogerska prišla do svoje pravice, nočemo zgodovine na pričo klicati, da bi brez denarjev in armade onih dežel, ktere Ogerska zdaj ošabno prezira, ne bila zdaj Ogerska več med živimi. Pozvali bi se pa na njihovo državniško sebičnost, da pokažemo, kako so se Ogri s svojo pristransko samospašnostjo do države in dežel pregrešili proti samemu sebi.

To je bistvo avstrijskega državnega organizma, da ne morejo niti posamezni državni deli izvan celokupne države lastnopravno dalje živeti, niti celotna država ali katerikoli njenih udov stalno izhajati in napredovati, če se vsi deli dela in napredovanja krepko ne vdeležujejo; in kakor je le vsem delom mogoče celoto vzdržavati, tako morajo tudi vsi deli porok biti pravicam vsakega posameznega. Ali je ogerska stranka to pomislila?

V svoji lastnosti kot stranka so se Ogri zelo pregrešili, da so se sami, sami za se pogajali, in ker so pozabili svojo slaboto, tudi za to ne skrbeli, da bi soporoštvo njenih pravic prevzela država in pa posamezne dežele, katerih pravnega bitja in lastnopravnosti nikakor ne morejo vničiti po izmišljenem imenu „zapadna polovica“ (Westhälfte).

Tako je ogerska stranka dualizem stvorila, dualizem, pri katerem se avstrijsko pomirenje in porazumljenje ne more niti pri-

Listek.

Listi iz bele Ljubljane.

VII.

(Domače levite; brencelj in njegova misel; Kranjci ne bodimo zaspanci! odium occultum; narodna stvar čez vse!)

Rekel sem na koncu svojega zadnjega lista, da bodem morebiti v enem tednu začel domače levite, in res se mi zdi danes popolnoma pripraven dan za to. Komu so pač namenjene te levite, prašal se bodeš, radovedni bralec, gotovo bodo pa zopet morali kranjski prvaki neusmiljeno na rešet, brez vprašanja ali hoté ali ne hoté. Toda zmotil si se ta pot, moje očitjanje in grajanje sega veliko dalje, ono obsega vso Kranjsko, vse kranjske domoljube ali so prvaki, doprvaki ali pa navadni prostaki. Vsi enako se ne zakrivili, vsi so zaslužili, da jih prijateljsko sine ira et studio pokaram ter posvarim, gotovo se nadjaje, da se poboljšajo in spokorijo. Posebno pa zadevajo te vrstice mnogo taci, ki še tega mojega lista brali ne bodo, ker „Slov. Narod“ ali sploh ne beró, ker niso nanj naročeni, ali ga pa le površno pregledajo v kaki čitalnici. Teh ubogih grešnikov usmilite se Vi domoljubni naročniki, ter skušajte, da dobijo v roke ta list, morebiti se vendar poboljšajo! Skoraj si jo že vganil, kam nameravam, kaj ne dragi čitatelj? Toda, preden začnem, treba je pogledati malo nazaj v preteklo zimo. Bilo je nekega večera, ko so se zbrali v veseli družbi peveci ljubljanske čitalnice in Virantovi gostilnici, kjer so imeli svoje tedenske shode. „Južnega Sokola“ ni bilo več, umorile so ga nemile sape, in tudi „brencelj“ bil bi skoraj zaspal, „brencelj“ znani zbadavec in pikavec. Toda vzeli so

ga peveci med se, in kmalu si je popravil pomandrane perutnice, ter začel pikati. Enega večera, ko je bil posebno dobre volje, spraval se je tudi na politikovanje o narodnem dnevniku. „Vražji materializem — zaklical je podkovani brencelj — kaj nima še Slovenija vsakdanjega kruha? Vsaj je vendar pšenice dovolj, naroden mlin bi rad mlel mladih in starih, gosposkih in kmečkih, bogatih in revnih mlinarjev je tudi dovolj, ki bi radi mleli; narodnjakov tudi zadosti, ki želijo moko jemati zase in za svoje družine. Ali gospodarja ni, da bi usul žita na kamen, ali prav za prav, da bi plačal „potent“. Tako se godí, tužna mi majka Slovenija.

Tako „brencelj“. Ko pa je to pisal, bili so se že zbrali rodoljubi štajarski, ter plačali so kmalu „potent“ in osnovali Slovencem zaželjen duševni mlin v podobi „Slov. Naroda“. Se vé da je eno- ali drugokrat kaki osebi neprijetno bilo, če so jo zgrabila mlinska kamenja, ter jo malo prerestala, ako se ni védla tako, kakor je zahtevala narodna korist. Odtod in iz občutljivosti zaradi tega menda izvira čudna prikazen, da ravno na Kranjskem je podpora primerno narmanja. Ne, da iz Kranjskega se ni nihče vdeleževal pri plačevanju „potenta“, tudi moke se jemlje veliko premalo, čeravno pošilja nekoliko duševnih kranjskih emigrantov mnogo in tečne kranjske pšenice v ta naroden mlin. Toda pustimo govorjenje v prilikah in pogovorimo se resno. Živo domoljubje štajarskih narodnjakov osnovalo nam je z velikimi žrtvami politični list, ki nam ga je v teh važnih časih tako potreba. En četrť leta je preteklo, da izhaja „Slov. Narod“, in prepričal se je vsakdo lahko, da je list storil, kar se je dalo storiti v tej dobi splošne otrpnosti. Gotovo ne bode nihče spominjal se besed „Cicero pro domo sua“, ako ponižen listkar „ki se šteje med kranjsko duševno emigracijo, pové odkritosrčno svojo misel. Čul sem že dokaj gorke pohvale besedne iz narodnih ust,

četi niti jenjati, ker njegova jednostranost tako malo zadostuje državi, kakor malo deželam in kronovinam.

Vsestransko pomirenje ne bi bilo Ogrom niti najmanjše črke njihovih pravic vzelo; celo nasprotno bi bilo vsestransko porazumenje zadovoljeno državo in zadovoljene dežele postavilo za čuvaje njihovih pravic.

Misli, po katerih bi se v Avstriji jedino in izključivo vladati moglo in smelo: jedna nerazdeljena in krepka država, kronovine pa in dežele lastnopravne, kar naj bolj mogoče, te prave misli so bile dozdam le v taboru obrekovane in preganjane opozicije. Njena krivda torej gotovo ne bo, če se jej vsled neslišanega trpinčenja pogubi državna misel, in če tudi ona pride do tega, da bo obstala in očitno povedala, da za Avstrijo ni več ni manj ne mara, kakor marajo Nemci in Ogri!

Mihajlo Obrenović III.

(Konec).

Opazuje vsako stran narodnega in gospodarstvenega življenja se ni kaj zmenil za one poklone, ki so prirojeni birokratičnim dušam, ktere so se pred njim v Srbiji jako naplodile vsled ptujega upliva vtrjenega pri Karažorževići. On je obdržal večidel ministre, ki so bili vzrok razporu med narodom in Karažorževićem in že je srd na one začel prehajati na knjeza samega. Tudi zvanje okoljštine so bile takoršne, da se ni znalo prikupiti ministerstvo srbskemu narodu. V enem in istem času je odreklo pomoč Črnogori začeni vojsko s Turčijo ter ni umelo porabiti občno navdušenje srbskega naroda v korist Srbske, ko so Turki bili Beograd bombardirali. S tem so mu znali diplomati zapadne Evrope vsekati bridko rano, so mu odgnali mnogo privržencev in oslabili vdanost naroda k njemu. Vsled tega se je povsod glasilo, da ima knjez dosti neprijateljev med svojimi služabniki, če ravno je več skrbel za niže in srednje šole v Srbiji in več storil za poljščavo opraviškega in sodnijskega uradništva, ko kdor si boži. Slišati o zatolah teh ali unih služabnikov zoper njegovo življenje ni bilo nič kaj redkega. Na konec se začela je srbska emigracija v Švajci, Avstriji in deloma Ogerski javiti in braniti begradsko vladu po raztrošenih listkih in brošurah, ktere so se v rečenih krajih tiskale. A med tem je bil poslednje 4 leta jako marljiv za Srbijo, cel svoj trud žrtvovaje blagostanju knjezevine. Vsako državno delo je sam nadzoroval. Hodil je pregledovat ljudske in vojaške učilnice, urade, vojaške vaje, delovanje v topničarjih v Kragujevcu itd. On je pomnožil narodno vojsko, ki šteje zdaj 100.000 glav. On je turško vladu pregovoril, da je posado iz Beogradske trdnjave odpravila. Knjez Mihajlo se ni dal plašiti po neprijaznih okoljstvinah ktere so prizadjali ptuji diplomati Srbiji, temveč stopal je, če ravno polagoma, o varno in trdno k cilju t. j. k osvoboditvi celega srbskega naroda, in kakšna lepa nada mu je sijala, kažejo naj bolj njegove besede, ktere je po „Svetovidu“ pri ogledovanji narodne vojske spregovoril: „srečen vladitelj, imajoči za potrebo 100.000 takih junakov“.

Knjez Mihajlo oženivši se ob času svojega izgnanja iz očetnjave z Julijo Huniady, proizhodeče iz bogate katoliške rodbine na Ogerskem ni imel od nje otrok; naslednika ima toraj po srbskem zakonu narod izbrati.

Od trenutka prvega osvoboditja Srbije do sedaj še ni bil nobeden inace voljen, nego po sklepu skupščine. To je nje neodlastljivo, večno in glavno pravo. Porta in Ruska ste samo potrjevali v skupščini izbranih knjezov. Zdaj je v Srbiji sedem pokroviteljev ali varuhov; pa ne jeden iz njih ima naj manjše pravo se s silo vtikati v vprašanje zastran volitve novega knjeza. Da ima dočas vladu namestništvo v rokah, je že bilo naznanjeno, kakor tudi imena namestnikov. Ivan Marinović je izkušen in jako previden diplomat po evropski izobražen. Mihajlo Obrenović je zadnji čas namestnik ločiti se čisto od prejšnje žene Julije in sporočiti se z Katarino hčerjo Anke Konstantinovič; temu so se nekteri vstavliali. Kar pa semtertje o Rodanovičevih razmerah zastran te poroke pišejo, se kaže kot izmišljenca.

„Moskva“.

bral sem jo pa tudi marsikteremu na obrazu, ko je zadovoljno prikimoval čitaje krepke sestavke „Slov. Nar.“ Žalostno je le, da bela Ljubljana — ktero je prav dobro imenoval zadnjič nekdo nezrelo — ni imela prostora zanj. In tako romamo zopet v duhu iz dežele, in osnovala se je prečudna emigracija duševna na Kranjskem. Da se „Slov. Narod“, akoravno v Mariboru izhajajoč mnogo mnogo peča ravno s kranjskimi zadevami, vidi se v vsakem oziru in v vsaki številki. In to je tudi naravno, kajti Kranjska je vsedišče, ki ima moč v političnih in socialno-narodnih razmerah, ker tukaj je slovenski narod gospodar svoje zemlje, kar žalibog drugod ni. In vendar se kaže ravno na Kranjskem neka mlačnost, neka mrzlost, ki nam nikakor ne dopade. Tako ne sme biti, to se mora predrugačiti. Da ima „Sl. Nar.“ na Kranjskem v primeri malo naročnikov, omenjalo se je že, in teško, da bi se bilo v tem kratkem času kaj izdatnega storilo in se stanje spremenilo. Mogočna Ljubljana ne šteje dosti več naročnikov, ko mali Maribor, namreč nekaj okoli 50, akoravno se je že zadnji čas tudi tu nekaj popboljšalo. Koliko pa je narodnjakov, ki se še ne zmenijo za list. Saj ga čitam v kavarni ali pa v čitalnici, se sliši mnogokrat govoriti, zakaj bi se pa še naročeval. Če pa človek poda s tem, da bere leliko list doma, kedar se mu ljubi, podpira narodno stvar, je pač precej prazen tak izgovor. Treba je, da se na Kranjskem dobi mnogo novih naročnikov, in zdaj, ko ravno malo opravišstvo nad črto k naročbi, zdi se primerno listkarju, da dregne vabi svoje zaspane sorojake. Kranjci, ne bodimo zaspani! Domoljubi delajte na to, da se popolnoma udomači med nami list, ki ga nam je potreba, ko ribi vode. Nadjam se trdno, da vsaj ob koncu leta ne bočem imel več prilike tožiti o zaspanosti kranjskih Slovencev! Res je, da je zaradi uzrokov, ki so nam znani, neki „odium occultum“, ki zavira razširjanje lista po Kranj-

Dopisi.

Iz Ljubljane, 24. junija. (Izv. dop.) A. (Zatožba proti „Triglavu“; deželni odbor in dramatično društvo.) Pisal sem Vam zadnjič, da gre govorica po mestu o zatožbi proti vredniku „Triglava“ zaradi članka „unsere Deutschliberalen“ v št. 25. tega lista; a danes Vam poročam lahko za gotovo, da se je vresničila ta govorica. Zatožbo dobil je odgovorni vrednik gosp. Peter Grasselli danes v roko in sicer se glasi, da je z onim člankom hujskal zoper nemški narod ter se pregrešil po §. 302 kaz. zakona. Konečna obravnava je odločena na dan 2. julija in bo gotovo v marsikterem oziru zanimiva.

Da je deželni odbor stavljal dramatičnemu društvu take pogoje, katerih ono ni hotelo prevzeti, je znano. Gotovo je, da je deželni odbor skoraj z enoglasnim sklepom občnega zbora se prepričal, kako napačno je bilo, da se je pogovarjalo z nemškim „teaterkomité“, dramatičnega odbora pa se še niti vprašalo ni za mnenje. Principielno važna je ta stvar pa zaradi tega, kar se je pokazalo, da je imelo društvo dovolj poguma izreči se zoper ono načelo oportunitete, ktero je zagovarjal v obnem zboru en sam govornik. Princip je zmogel, da tako siromašnih pogojev domače društvo od domačega deželnega odbora niti ne more niti ne sme vzeti. Vdeležba je bila še dokaj živahna in se nadejamo, da bo našlo to koristno prevažno društvo med Slovenci iste podpore, ktero zaslučuje. Posebno slavne slovenske čitalnice, naj se ne mudijo pristopati kot ustanovnice po novih pravilih. Društvo ozira se in se bode oziralo pri izdaji iger vedno na potrebe slovenskih čitalnic, v katerih se je tako veselo jela gojiti in negovati glediška muza. Naj pa tudi nobena čitalnica ne zamudi podpirati dramatičnega društva s tem, da pripravi včasih kako predstavo z majhno ustopnino. Donesek naj bi se odrajtal dramatičnemu društvu in vsaka taka čitalnica stopila bi s tem v vrsto ustanovnikov ter dobivala brezplačno vse po društvu izdane knjige. Naj ne bodo te besedice kakor zrno na nerodovitna tla padle, temveč rodijo naj sadu, privabijo naj vse čitalnice k društvu, da nam kmalu izcvete iz malega zrna, ki so ga vložili mladi domoljubi v domačo zemljo, mogočno drevo narodnega slovenskega gledišča. S krepko izdatno podporo vseh slovenskih rodoljubov moramo doseči ta cilj, do kterega so srečno dospeli skoraj vsi naši slovanski bratje. Zatorej ne bodimo leni in lotimo se krepko dela!

Iz Ljubljane, 24. junija. (Izv. dop.) J. R. (Naša želja.) — V znani sedanji borbi pravice proti nepravici se mora vsako domočitno srce, ktero še ni popolnem okamelo, k novemu trudu, k novi delavnosti za pravično sveto stvar milene svoje domovine zbuditi. Sveta zavest narodnosti, narodnega prava mora gnati vsacega pravega domoljuba, truditi se pri vsaki priložnosti, če je treba tudi žrtve, če bi osoda tirjala celo osebno prihodnost podariti za dom in rod; kjer više bo cenil pravi domoljub srečo celega naroda, nego svojo osebnost!

Pravi slov. domorođec mora skrbeti posebno v sedanji dobi, v dobi ko tujstvo posebno nemstvo, ne zadovoljno, da nam je že poptujčilo naš najlepši cvet, predrzno nosi svojo glavo po koncu in skuša nam razrušiti še to, kar nam je nemila osoda naša vender le dozdam pustila. Kravato treba je, da se slovenski veljaki potrudijo zlasti v Kranjski, da se njihov narod politično izobrazijo, oživlja in mladi, kjer naši protivniki dobro znajo, da nepolitico izobraženim narodom je kratek boj! Pomankanje politične dovršenosti je narodu smrt.

Potreba je, da se narod oživi; potreba je, da zbujeni slov. narod zadobi za svoj prihodnji život podpore v vsacem oziru, ktere podpore žali-bože do zdaj ni sprejel, niti od vlade niti od lastnih ljudi.

Znano je, da l. l. je bila od vlade v Beči potrjena postava o zborovanji, skupščinah itd. Bratje Čehi so se leté postavle poslužili in se je še poslužujejo, akoravno so se jim zapreke stavile. Je li nam greh na Slovenskem, kar je na Českem dovoljeno? Upamo da ne! Vlada v Beči je od Ljubljanskih nemskutarjev že mnogokrat nadlegovana bila, in to z mogočnimi Expressi, Promemoriji itd. Ljubljanski narodnjaki so že mnogokrat od teh nemskutarskih razvajencev naj grše denuncirani bili in z njimi celi narod;

skem. Toda reči moram tukaj, da dobro vémo, od kod ta sapa piše. Naj danes ne govorim še bolj jasno, pozvedel pa bom, če ne poneha to protinardno ravnanje, ki ima uzrok le v razžaljenem samoljubji, ter neusmiljeno postavil pred javnost dotična gospoda, ki se vé da ne bivata zdaj v Ljubljani. Čuli smo že mnogo o tej stvari, in če se ne predrugači, prišla bo nolens volens pred javni svet.

Dragi rojaki! ne glejmo toliko na osebe, temveč na stvar, in podpirajmo krepko iste organe, ki se borijo neprestrašeno za naše svete pravice! Naše geslo naj bode: narodna stvar čez vse!

A. L.—č.

Veznika „da“ in „ka“.)

Marsikteri slovenski pisatelj se toži, ka mora prepogostoma v spisih rabiti čestito da, kar ima mnogo resnice, in sicer za to, ker se v novoslovenskem pisnem jeziku na več mestih devlje mesto ka, naj, ako, kedar. Knjižnik včasih posnemlje navadno pisavo brez globlje preiskave vsake govorne prikazni, ter tako ne hoté in nevedoma zavozji; preobilni in večkrat pomotni rabi veznika da ni druga krivo, nego občni nemški „dass“, kteri je zavodil naše tudi boljše vrste pisce in skoro vse njihove posnemače, ki zvečine objemljajo to nemščino. G. O. že dolže časa priporoča pisati ka na pravem torišči, toda prethi in prezasebno, vse slovenske slovce pa molče o tem, isti Šmigoc, ki je inaci prece dobro poznal slovenščino, zlasti štirsko,

*) Slovnške razprave ne spadajo sicer dobro v okvirje političnega časopisa. Ker smo pa veznika „ka“ že mnogokrat rabili v „Slov. Nar.“ in so nas častiti bralci že od več strani prosili natančnega razjasnila o njej, pribéjemo tu temeljito razpravo, ktero nam je blagovoljno poslal znameniti slov. jezikoslovec iz Haloz. Vredn.

vlada je bila nalagana od teh dušic, da je ljudstvo na Kranjskem vse drugega mnenja nego pa večina dež. zbora itd.

Vsem tem nezgodam konec storiti je misel in želja naroda tukaj na slovenski zemlji živečega: Naj se potrudijo tukajšnji veljaki, da se opiraje se na od Njih veličastva potrjene postavbe za zborovanje, skliče v kratkem ljudska skupščina Slovenskih okrajin, naj narod jasno in določno visoki vladi izreče svoje zahtevanje brez ovinkov. Preverjeni smo, da potem bodo zavezana vsa obrekovanja polna usta naših protinarodnih brez značajnih tihotapecev, in vlada se bo prepričala, kaj da misli in želi narod! Na noge tedaj rojaki slovenski, ako vam je resnično mar za srečo naroda našega in njegovih potomcev! Skličite ljudske skupščine, one naj izrečejo svoja mnenja; prepričani smo, da bo na korist ljubljenu narodu, kterega naj Bog ohrani!

Iz Gorice, 25. junija. [Izv. dop.] Po izgledu Sokolcev si ni napravili tudi nekteri naših dijakov majhne, z belimi vrvicami našite jopice. Ali to je gimnazijalnemu starosti zopet trn v peti. Dolgo se je držal čemerno in kislo, kakor bi bil po krivem prisegel. Premetaval je neki noč in dan šolske oprasane zakonike, študiral vse od cesarja Jožefa sem do Hasnerja skovane šolske postavbe, da bi steknil tisti zaželjeni š., v katerem bi bilo pod kaznjo consilium-a abeundi prepovedano sokolske jopice nositi. Pa ves trud zastonj. Kaj mu je bilo zdaj početi, ko se ni dalo po postavni poti nič opraviti! Veliko si ni s tem glavo ubijal, in k čemu bi si jo li, saj je on rektor magnifikuš, neobmejeni vladar v sredi šolskega zidovja. Kdor se tu tako ne vrti, kakor se mu gode, za tega se že najde sredstev obilo, da se začne prav sukati. S tem pa nikakor ne mislimo dijakom potuho dajati, kaj tacega nas Bog vari. Dijak naj bo poslušen v vsem, kar stoji v kakoršnikoli zvezi s šolo in njenim učitelstvom, naj rad posluša dobre svete svojih predpostavljenih, naj svoje dolžnosti zvesto opravlja, naj se po šolskih postavah ravna; zraven tega naj pa tudi g. starosta ne pozabi, da z neopravičenimi, žalivimi ali krivičnimi tirjavami in muhami žali pravno čutje dijakov, in da bi dajal dijak sam sebi spričevalo slabe odgoje, ko bi se tacemu rasanju ne vprl. Če n. pr. gimnazijalni starosta z nesramnim poklonom „was haben sie keinen andern Rock“ v svoji pisarnici dijake sprejema, kateri v sokolski jopici k njemu po opravih pridejo, če je na šolskih prehodih pred vsem dijaštvom in učitelstvom za kitice grabi, ktere se tako lepo podajajo prsim krepkega mladenca, če tirja, da naj si te kitice porežejo, tu mora biti vsakemu občutljivemu srcu preveč. In od kod vsa ta razjarenost in vse to sovraštvo staroste proti ponižni sokolski jopici? Poslušajte: to izvira iz neizrečeno velike ljubezni do izročnega mu dijaštva. Poročil je namreč dijakom po učitelji, kateri slovenščino uči, da jim svetuje, naj bi z vrvicami našitih jopic ne nosili, ker to bi lahko dalo Lahonom povod, da bi slovenske dijake potepli. — Kdor hoče, naj verje. Do sedaj niso Lahoni še nič hudega prizadeli slov. dijakom. Meni se zdi, da je to njegovo na videz očetovsko obnašanje slovenskim dijakom nasproti dokaz strastnega sovraštva do Slovanov, katero mu je že do muštač priklopelo. Se vé, kar je slovanskega, vse ne velja piškov oreh, dasiravno je jopica sokolska hvalevredno oblačilce. Prvič ne stane veliko, in drugič je za poletje kaj pripravo. Da pletenih vrvic na jopicah ni potreba, to je res; pa tudi res je, da bi Nemci lahko z manjšimi klobuki opravili, mesto da nosijo take velikanske pinje. Svetujemo jim, naj je na pol razžagajo, ter vsacega cilindra gornji del za kolomaznice prodajo. Napačno bi tudi ne bilo, ko bi oni svoje dolge ikrice vsaj za dve pedi prikrajšali, ter s temi odrezki pol nage popotne pomagače oblekli, kateri vsako leto v trumah iz nemških dežel prihajajo. Čudno je, kako da niso Nemci, ki so tako prebrisani, to že prej sprevideli; posebno čudno pa je, kako se neki more gimnazijalni starosta nad sokolovsko jopico spodtikati, saj so tudi Ogrji ravno tako, kakor mi, če ne še bolj, po prsih z vrvicami prekrizani, in vendar sta se letos Nemec in Oger velikansko objela. Zakaj bi tudi Slovanu Nemec bratovsko roko ne podal? — Večna uganjka.

Ko še kaj zvem o očetovski ljubezni gimnazijalnega staroste do slovenskih dijakov, hočem vam zopet naznaniti.

Iz Primorskega, 24. junija. [Izv. dop.] (Italijanskih in Primorskih Lahov namere.) Dan za dnevom očitniše kaže, da smo primorski Slovani avstrijskim in neavstrijskim Lahom dosti bolj bodeči trn v peti, kakor je celo avstrijsko cesarstvo. To bi jih posebno ne zadrževalo, kajti ne zlepo,

ampak z mečem v roki bi tirjali in napadli Primorske pokrajine, ki so kupčiji in drugim razmeram jako priležne. Bojé se le Slovanov, ki znašajo štiri petine vseh Primorskih stanovincev. Priča celega sveta se vender še prav ne drznejo z njihovimi narodnimi načeli Primorske Slované potlačiti v italijansko škornjo. Zato skušajo si pred pot pogladiti in Slované poitalijančiti.

Lansko leto so se že v Videmskem (Udine) okrogu napenjali društvo ustanoviti, katero bi imelo onih 30.000 beneških Slovencev od naše vlade brez sile italijanskemu molohu žrtvovanih poitalijančiti. Furlanski poslanec Cullota je pri volitvah za florentinski zbor očitno govoril o tej važni nalogi furlanskih Videmčanov. Znati je, da se rečeni namen ni vresničil, da se ono Slovincem jako pogubljivo društvo ni ustanovilo, ker je pred nekaj dnevi „Milanska Perseveranca“ staro misel iznova sprožila.

Iz Furlanije poslani dopis omenjenega najimenitnejšega italijanskega časnika, izreka med drugim naravnost za najvažnišo v resnici narodno korist, za jako znamenito delo, da se onih 20—25.000 Slovanov, ki na zemlji italijanskega kraljestva in zlasti v Staro-meškem (Cividale) okraji stanujejo, kolikor toliko hitreje poitalijančijo. Ti poitalijančeni Slovenci bodo potem imeli veliko upliva na svoje rojake v gorenji Soški dolini, in ob enem bi tudi za prihodnje dni vezali laške meje z drugimi slovanskimi prebivalci južnega alpskega pobočja. Dalje cika „Milanska Perseveranca“ celo na Kranjsko in Hrvaško pokrajino itd.

Očitniše res govoriti ni mogla. Lah bi radi sedaj še po večem slovanske Primorske pokrajine nekoliko bolj poitalijančili, da bi jih potem z večo pravico pred svetom oklicali za italijansko zemljo, ki se vsakakor združiti mora z laškim kraljestvom; zato povdarjajo zmiraj ono razupito prislovico: Italija je narejena, pa ne še dovršena. Ločivne meje, ki jih je narava sama postavila italijanskemu narodu, (pravijo) ne segajo le do goriške grofije, ampak do strmega grebena tako zvanih julijskih gorá —, gori do starodavnega Triglava slovanskega, ki so ga v Tricorno prekrstili, in pa do sivega Nanosa. Ob enem njihova meja objema Trst in celo Istro, in ker med jedjo, kakor Francozi pravijo, volja do jedi silniša prihaja, hlepé tudi po velikem kosu Kranjske in Hrvaške dežele in po obmorski slovanski Dalmaciji. Kakor so nekdanji Benečani segali po rečenih pokrajinah, in deloma se jih tudi s silo polastili, tako Italijani že dolgo dolgo časa med seboj in med nevednimi tujci, kateri jih le preradi poslušajo, trosijo misli, da so one pokrajine italijansk svet, ki se jim nikakor prikratiti ne sme. Že Goldoni, prerodoviti pisatelj veselih iger, je preteklega stoletja pisal, da „Ipava je italijansko mestice v Furlaniji, in sicer v goriški grofiji blizu izvira reke, po kateri se imenuje“. Od Goldonovih časov sem, so Italijani zmiraj bolj pogostoma povdarjali svojo izmišljeno pravico do avstrijskega Primorja. Na kupe knjig, knjižuric in listov bi naštel, da na videz jako znanstveno podprte debele Antoninove knjige, ali celo do najnovejše brezimne brošurice: Triest et l'Istrie dans la question italienne.

Primorski Italijani, po večem le potujčeni Slovani zvesto podpirajo naklepe svojih bratov unkraj jadranskega morja. „Slov. Narod“, je zadnjič že priobčil, kako so Italijani pred 14 dnevi v Trstu obhajali obletnico italijanske ustave. Taisti Tržaški napetneži so tudi kraljeviču Humbertu pri njegovem prihodu v Benetke kot izvoljeni zastopniki Tržaškega mesta podarili posebno poslanico (addresso) s slavnim, pa kaj pomenljivim podpisom: „La città di Trieste“.

Tako rogovilijo naši Italijanisi, in Italijo in Garibaldija na pomoč kličejo, da bi jih rešila iz krempljev avstrijskega orla. Kaj jim je mila Avstrija žalega storila? Ali jih ne podpira po raznih straneh? ali jim ona ne spolnuje vsaktere, še tako nepotrebne želje, kakor preljubezniva mati skuša zadostovati izmišljenim muham svojega ljubljénka! Celo jej varno vdane Primorske Slované jim žrtuje, jim tu pomaga, tam jih pa vsaj ne zavira, da bi jih pred ko mogoče poitalijančili. Šola, uradnja in javno življenje v priznanih družtvih je Italijanom pripuščeno; oni zmiraj globokeje zasajajo svoje smrtné kremplje v slovanski narod. Tuji uradniki, katerih se še celo Italijani branijo, potujčujejo prepohlevne Slovence: n. pr. iz polasčenih Buj (v Istri) iztirani uradnik tlači s svojo vrbno nemščino in italijanščino v nekem trgu ob dereči Soči uboge Slovence! In tako se po večem godi po celem Primorskem.

kar najbrže priča, ka so imeli slovničarje to čestico za pogreško. Premurec Küzmič in drugi ogersko-slovenski pisalci ne kroječi misli po nemškem kolomeru rabijo ka, takisto Kremplj piše v nekterih knjigah ka in kaj in vzhodnji Slovenci ga poprek govoriyo. Razkladu in točno določbo bi pričakovali od slovenskih naučiteljev, toda nek okrak je prepredel mirni berek, kar duši razozlavljanje jezikovskih prikazni v znanstvenem oziru. Ta neugodna okolnost je mene s kraja živočega seljaka genila to nezdelano tvarnico na dnevni red spraviti, da se o nji povede razložen razgovor in raba na jasno dožene. Veznik da, lat. ut, grš. *είπε* se devlje ali rabi za vezilo povedim naznačujočim namer, učinek in posledek djanja velike povedi: Poslali so zidovje . . . k Ivanu, da bi ga pitali (Küzmič), strsl. da v'prosét' jeho, lat. ut interrogarent eum; zmernost potolaži poželjnosti in stori, da se pokarjajo zdravemu razumu, lat. ut pareant; zapovedno je zvati slugo, šterim je dáo pejnaze, da bi zvedo, koliko je vsaki tržo (Küzmič); dáo je njega, da bi se razpeo (Küzmič).

Opazka: Kjer je v starinski slovenščini d a kakor veznik za železnik, in v levnik, postavlja Premurec naj: Povej, naj eto kamenje s kruhom postane (Küzmič) strsl. da kamenje hlébi bódót', lat. ut fiant; véini, naj vidim (Küzmič) ut videam.

Veznik ka, lat. quod, grš. *ὅτι*, veže povedi izrekajoče razsodbo o kakem mnenji, ki se tudi trdi za resnično zgodbo; potem jasneje in vzročne povedi; poslednjič devlje se po glagolih naznanjajočih kakó občútje, p. čúdim se, radújem se, žalostim se, žal mi je itd. — Pravili so pa njemu (slepcu), ka I. mimo ide (Küzmič), strsl. jako mimo hodit', lat. quod transiret; štimali so, ka več vze-mejo (Küzmič); strsl. m'néahó sě včšte prijéti, arbitratí sunt, quod plus essent accepturi; povem vam, ka pride vóra (ura), strsl. jako grédet' godina,

lat. quia venit hora; kaj je, ka sta me iskala (Küzmič); zato, ka je bio vučenic Jezusov, lat. eo quod; potomtoga znajouči J., ka so vsa skončana; ne znaš, kam ma oblast; ár sam se bojo tebe, ka si trdi človek (Küzmič). Gospodne, jeli ne maraš, ka je sestra moja ostavila mene samo dvorit? (Küzmič). — Almuša je težko stánolo, ka je nej hrvatski kráv; Kolman se ga je pa bojao, ka ga šče (hoče) od kralstva spraviti (Košič). — Kolika dobrota, ka je vaša crkev oskrbena (Kremplj); hvala tebi, ka si nam den denešnji dopustil poslušati (Kremplj); zahvalite Bogu, ka ste se tega učakali (Kremplj).

Temu ka odgovarja hrvaško-srbski što iz čto: Tálftja nije spomenula njegovoga imena, pa se kaje, što sam ga namolio, da joj pomogne (Vuk), in ruski čto: sam' že govorit', čto v' nekotoryh' gorodah' my vstrécaem' podčinenie gorodskiyh' svjaščénikov sobornomy pričtu, slédovatelčno sam' priznaet', čto byli podrazdčlenija (Russkaja besěda) sam namreč govori, ka v nekterih mestih nahajamo podredjenje mestnih svečénikov zbornomu duhovništvu, torej sam priznava, ka so bila podrazdčlenjenja; svo-boda duhovenstva tak' jasno soznávalaš' na Rusi, čto ob' etom' daže ne bylo ni spora, ni nedouménij (Rus. beseda).

Čehovi in Poljaci niti ne poznajo veznika da, dajmo tedaj tudi mi slovo temu tujemu pritepencu v pisavi povsod, kjer nima pravice gospodovati. — Vzročni vezniki še so: ker iz k're, k'že (prekmurski ár — hrv. jer iz jere, ježe), kajti (po pravem karti), in za kar (zakaj je le vprašavnik); ne velja torej: delajte pokoro, zakaj (m. zakar) približalo se je nebeško kraljestvo. — Našim veznikom poprek še je treba nadrobne razprave in gostega sita.

Avstrija! prebudi se, čas je še slovansko Primorje slovansko ohraniti in v njem oblast po strmih bregovih jadranskega morja.

Iz Peterburga. (Izv. dop.) — V našem konzularnem sodništvu se kaj važne premembe godé. Hvala za to gré slovanskemu rodoljubi in prvaku naših diplomatov, generalu Ignatjevu, našemu poslancu v Carigradu. Kapitulacije obstoječe med Otomansko Porto in evropskimi državami dajejo tem pravico, da vsaka svoje podanike bivajoče na Turškem po svojih konzulih soditi smé. To je lepa naredba, kajti kateri Evropejec bi si mar želel, da so mu Turki sodniki. To je veljalo tudi o Srbiji in Rumunski. Toda Rumunci, vzlasti pa Srbi so si sčasoma osnovali take sodnije, da jim vsakiteri svojo pravico zaupati smé. Zavaljo tega je naše praviteljstvo srbski in rumunski vladi naznanilo, da v teh zemljah od svojih sodniških pravic gledé svojih podanikov odstopa. Tako so zdaj Rusi stanujoči na Srbskem in Rumunskem sodnijam teh dežel podvrženi; v priznanje takih koncesij pa ste jim vladi srbska in rumunska pravico podelili, imeti zemljišča na Srbskem in Rumunskem.

Toda naše praviteljstvo ni ostalo pri tem. Storilo je še večí korak, in to je posebno važno. Po celem ruskem carstvu so že nove sodnije vpeljane — mirni posredniki, ki si jih narod sam voli in pa porote. Da bi ti krasni naredbi h koristi bili tudi Rusom na Turškem stanujočim, je naša vlada, po nasvetu generala Ignatjeva, popolnoma odpravila konzularno sodništvo na Turškem, ter ukazala, da naj si izvoli vsaka kolonija svojega mirnega posrednika — ta da naj opravlja sodništvo prve instance, a sodnija druge instance za vse Ruse na Turškem da naj bodo Odeska sodnija. To je gotovo hvalevredna naredba. S tem se je prišlo v okom samovoljstvu konsulov: General Ignatjev pa je s tem pokazal, da razumeva duh časa bolje, nego njegovi diplomatski tovarši drugih držav.

Drugi nasvet, imeniten za človečanstvo, je napravil naš vojni minister general Miljutin. Presojevali so ga že vsi evropski časniki; presojevali so ga že tudi Dunajski in Peštanski časopisi. Pa kako? Dunajski in Peštanski časnikarji se delajo, kakor da bi ga ne razumeli. Po stari svoji navadi — vse grajajo kar mi delamo in ne delamo — ti časnikarji tudi prelepi predlog Miljutinov tako preobračajo, da si ga bralci njihovih novin čisto drugačnega predstavljati morajo, kakor je. Naj Vam tedaj razjasnim, kako je ta zadeva.

Dozdaj je samo artilerija imela krogle — granate in druge — da se razpokavajo in na kosčike razletavajo. Ti kosčiki, ako krogla med ljudi prileti, veliko ljudi pobijejo ali ranijo. Drugih nasledkov te krogle nimajo. Saj je to dosti, bote rekli; in bogme, prav imate. Pa človeška umetnost vendar ni ostala pri tem. Izuhatala je še druge krogle, ki se razpokavajo. Iznašla je, tega ni dolgo, razpokajoče se kroglice, ki se iz pušk streljajo (flintenkugeteln). Imamo zdaj takih kroglic dvojne vrste.

Prve vrste bom imenoval tiste, ki so bile naj pred znajdene. Te kroglice se razpokavajo samo, kadar udarijo v trdo stvar, bolj trdo, nego sta človek in živina. Stemi kroglicami se je streljalo slasti na artilerijske vozove za prah. Temu ni nič kaj reči. Vsak gleda, da sovražniku škode napravi, kolikor more.

Pa znašle so se kroglice, ki v vojniškem obziru nimajo nobene važnosti, nobene prednosti pred navadnimi svinčnicami; gledé človečanstva pa se more reči o njih, da so znajdene prav za prav za trpinčenje ljudi. Te kroglice, ki jih bom imenoval kroglice druge vrste, se razpokavajo tudi, ako zadenejo človeka ali živino, razlete se na kosčike v človeku ali živini. Vsled tega mora, kdorkoli je od take kroglice zadet, umreti, pa ne samo umreti, ampak popred še nepopisljive bolečine prestat; kajti taka je njihova lastnost zavoljo njihove sestave. Več, ko enega človeka, pa taka kroglica ne vbije, tedaj za-njo ne velja izgovor vojniške hasni, kakor pri granatih in drugih večega kalibra. Ako se pa s to kroglico ne doseže več, ko z navadno svinčnico, zakaj ne bi ostali pri svinčnici navadni? Zakaj bi se trpinčil brez potrebe sirota vojniki? Res, navadna svinčnica ne vbije vsacega, ktereга zadene, ampak včasí ga samo rani. Pa, kaj to ni dosti? ali se s tem ne doseže, kar z vojskovanjem ena stran od druge doseči gleda? Vojak, ki je ranjen, ako ne za zmirom, za precej dolgo časa vendar za vojskovanje nesposoben postane. Več pa treba ni.

Tako beseduje general Miljutin v svojem razjasnilu o tej stvari — v razjasnilu, s katerim si je postavil najlepši spomenik. Končaje razjasnilo svetuje: naj naša vlada povabi vse države, da se porazumejo vzajemno, odpraviti trpinčnice človečanstva — kroglice druge vrste. Kroglice prve in druge vrste so pri naši vojski že vpeljane, tako, da jih imajo samo po deset sami desetniki sprednjih oddelov; pa naša vlada prisvojivši si ta nasvet, je izrekla voljo, odpraviti razpokajoče se kroglice ene in druge vrste, ako bi treba bilo, da se s tem pride v okom vsakteri zmešnjavi — ako pristopijo k njenemu predlogu tudi druge države.

(D. d.)

Politični razgled.

24. t. m. so se državni poslanci sešli k zadnji — 134. — seji, ktera je bila namenjena ministerskim odgovorom na nekatere stavljene interpelacije. Gledé tajne pogodbe severne z državno železnico, o kateri smo že nekđaj v „Slov. Nar.“ govorili, pravi Plener, da je prišla vladi do znanja; minister sam pravi, da bi pogodba lahko segala v pravice državne uprave, da bo toraj vlada pazila na vse, kar se bo godilo pri imenovanih železnicah. Na Sturmovo vprašanje zavoljo necega poduka Brnskega škofa do svojih duhovnikov o verskih postavah, odgovorja Auersperg, da hoče ministerstvo skrbeti, da se bodo verske postave izvrševale, toraj tudi o pravem času izdelale in izdale izvršilne postave, potem bo vlada pazila, da se jim ne bo nasproti ravvalo. Na to naznani Auersperg, da ga je Nj. veličastvo pooblastilo zbornici povedati, da se ima njeno zasedanje do 1. septembra pretrgati. Kaisersfeld objavi, da pride kazenska postava v pretres, ko se drž. zbor zopet snide, in se kot predsednik poslovi od poslancev, kterim ž njim vred tudi mi voščimo srečno pot. Nam Slovencem ni ničesar dal, mnogo pa nam pokvaril;

naj bi ne odlašali predolgo časi, ki hodo to zopet poravnali! Kdor pa si želi obširnega komentara o njem, naj premišluje 4 vrstice, ktere je slavni naš Prešeren svojim poezijam na čelo postavil. Ali so predsedniku besede: „kar smo začeli, to moramo in bomo vsem oteram vkljub tudi dogotovili“, tako lahko in gladko šle iz srca, kakor iz ust, tega bi si ne upali trditi.

Jedno najvažnejših zadev je bila zadnje dni cesarjeva pot v Prago, ker se je na njo vezala nada, da se država sporazume s Čehi. Dunajski listi so dobili od vlade povelje govoriti, v mirnem smislu o českem vprašanji, kar jim je menda dokaj težko stalo; blato, ktereга so bili navajeni na Čeha metati, moralo se jim je te dni zelo zaježiti. Kakor reči stojé, bodo zopet pri liko imeli razmetati ga med svet. Česki listi, ki nam pa te dni zelo neredno dohajajo, ne vedo nič povedati o dognanem, niti o početem sporazumljenji. „Pol.“ piše: Česke zadeve so danes tam, kjer so bile pred cesarjevim obiskom, niso ne bolje, ne slabše; mi smo se prepričali, da še ni napočil čas, v katerem bi se dalo o pomirenji govoriti. Poskušenj porazumeti se sploh ni bilo. Kar se tiče vedenja narodne stranke, ni nam treba še le zagotovitjati, da se niso njeni voditelji ne za las odmaknili od programa, ki je v državopravnem obziru program vsega českega naroda. — „Pripoznati decembersko ustavo“ in sporazumeti se s Čehi, to ste si stvari tako nasprotni, da je jedna nemogoča, kjer je druga. Tako „Pol.“ Dunajski listi pa pripoveduje, da je prišel dr. Rieger na Dunaj in da se že pripočete poskušnje porazumeti se nadaljujejo.

Cislajtanskim ministrom je bilo neki zelo čez glavo, da je Nj. veličastvo nje prezrlo in Beusta v Prago poklicalo. Slabo mora stati za njihove službe, če se pri vsaki sapici preplašijo!

„Volksfreund“ razglša nagovor sv. očeta do svojih kardinalov od besede do besede. Sv. Oče so popolnoma zavrgli verske postave in so vsled svoje apostolske oblasti kot papež izrekli, da so postave na vekomaj neveljavne.

Po tem, kar je čuti o obravnavanji hrvaške regnikolarne deputacije, ni nobenega upanja, da bi se kaj doseglo. Hrvatom se dolgo potlačeno upanje zopet nekoliko povzdiguje. Naj bi jih ne varalo.

Italijanski in francoski listi ne prenehajo govoriti o raznem pripravljanji za vojsko ali punte v Italiji. Vsaka stranka ima menda svoje vzroke, jedna bi rada Napoleona spregovorila, naj ne vzame svoje posade iz Rima, a druga hoče dokazati, kako v nebo vpijoča je ravno ta posada.

Pod predsedstvom lordmajorja je bila v Londonu 22. junija burna seja v mestni hiši, tako, da niso mogli priti do besede niti govorniki, ki so hoteli govoriti za Gladstona, niti oni, ki so mu mislili nasprotovati.

Deželni poslanec, g. dr. Matija Prelog, vabi v 26. št. „Slov. Gosp.“ vse Štirске rodoljube odlikaše, naj bi se zbrali 7. julija v Mariboru, da bi se posvetovali o ljudskih taborih pod milim nebom, ki bi javno izrekli svoje želje in svoje zahteve. Predmeti, o kterih bi se posvetovalo v taborih, bi bili po „Slov. Gosp.“:

1. Število slovenskih Štirskih poslancev v deželni zbor se naj pomnoži po razmeri prebivalcev do 22 poslancev.
 2. V Štirskem odboru naj bosta dva odbornika Slovenca.
 3. Naj se napravi odsek slovenske namestnije Štirске.
 4. Uradnikom služočim na slovenskem Štirskem naj se postavi rok, dokler imajo biti večí jeziku slovenskemu v govoru in pismu.
 5. Slovenska gospodarska šola in slovensko gospodarsko društvo.
 6. Ravnopravnost jezika na glavnih in srednjih učilnicah.
 7. Odštevanje prineskov za nemške zavode in ustanovitvev slovenskih.
- Naj bi ne ostal poziv zopet le na papirji!

Javne dražbe 30. junija.

Kranjsko: III. izv. drž. pos. Jož. Skode v Čateši pop. št. 191 in 181/1 d. št. 14, pri okr. ur. v Trebnu; tudi pod ceno 380 gld. — II. izv. drž. Legat-ovo pos. pop. št. 2, urb. št. 125 pri okr. ur. v Radolci zar. 285 gld. s premakljivim blagom; cena 2091 in p. b. 328 gld. 70 n. — II. izv. drž. Jer. Boha rktf. št. 244 urb. št. 270, tom. II., fol. 4 ad Billichgraz pri okr. ur. v Vrhniku zar. 140 gld.; cena 435 gld. 60 n. — II. izv. drž. pos. Ivana Šenka rktf. št. 55, tom. V, fol. 169 ad Freudenthal pri okr. ur. v Vrhniku zar. 212 gld.; cena 795 gld.

Štajersko: III. izv. drž. Sontičevo pos. urb. št. 33, pri okr. ur. v Konjicah zar. 21 gld. 97 n.; cena 2200 gld. — II. izv. drž. pos. Ožbaldna Turka urb. št. 6 ad Magdalena Neucilli pri okr. ur. na Vranskem zar. 130 gld.; cena 3200 gld. — II. izv. drž. Šim. Purgaja urb. št. 41 ad St. Jakob pri okr. ur. v Mariboru zar. 3010 gld.; cena 6294 gld. — II. izv. drž. pos. Ivan Krošla urb. št. 106 in gor. št. 772 ad Königsberg zar. 57 gld. 95 n.; cena 1005 gld. o. u. v Kozjem. — II. izv. drž. pos. Ivana Senice urb. št. 36, dom. št. 379 ad Montpreis zar. 49 gld. 59 n.; cena 1485 gld. o. u. v Kozjem. — II. izv. drž. tirjatve Jakob Iglarja na urb. št. 97 ad Faal zavarovane, cena 2100 gld. pri okr. ur. v Mariboru.

I. julija.

Kranjsko: III. izv. drž. pos. Ivana Erjavca urb. št. 128 pri Zatični o. u. Zatična. — II. izv. drž. pos. Mat. Škode iz Javorja pri okr. ur. v Ljubljani; cena 1389 gld. 80 n. — II. izv. drž. pos. Ivana Skula zem. kn. gosposka Auersperg urb. št. 796, rktf. št. 669, urb. št. 803, rktf. št. 675/14 pri okr. ur. v velikih Lažčah zar. 210 gld.; cena 2731 gld. 60 n. — II. izv. drž. pos. Jož. Plantariča v Mokronogu urb. št. 520 pri okr. ur. v Mokronogu zar. 262 gld. 75 n.; cena 1020 gld. in III. izv. drž. premakljive. — II. izv. drž. pos. in Marjete Meisel z. k. tom. 28 fol. 104½ ad Poljane pri okr. ur. v Črnomblu zar. 182 gld.; cena 200 gld. — II. izv. drž. pos. Vilj. Lahajnerja v Komaci h. št. 6 pri okr. ur. v Žužembergu zar. 833 gld. 99 n.; cena 749 gld. 90 n. — II. izv. drž. pos. Stef. Peterlina št. 20 Vel. Poljane zar. 200 gld.; cena 1507 gl. o. u. v Ribnici.

Štajersko: II. izv. drž. Ratejeva posestva urb. št. 6½ in kurr. št. 703½ ad Neucilli pri okr. ur. v Celji; cena 870 gld. — II. izv. drž. pos. Jurja in Helene Rosmar v Gorici urb. št. 2 ia dom. št. 1 ad Meierberg pri okr. ur. v Celji; cena 1310 gld. — II. izv. drž. pos. Jož. Hlačarja v Levci urb. št. 25, kur. št. 423 ad Neucilli St. Magdalena pri okr. ur. v Celji; cena 4480 gld. — II. izv. drž. pos. Tomaža in Franciske Neuner urb. št. 94½, 110, 111, 117, 129, 138 in gor. št. 10 in 12 pol. opat. Celjske pri okr. ur. v Celji cena 25.400 gld.

Dunajska borza od 26. junija.

5% metalike	57 fl. 50 kr.	Kreditne akcije	192 fl. 40 kr.
5% metalike z obresti v maju in nov.	58 fl. 60	London	115 fl. 55 kr.
5% narod. posojilo	63 fl. 00 kr.	Srebro	118 fl. 00 kr.
1860 drž. posojilo	84 fl. 20 kr.	Cekini	5 fl. 51½ kr.
Akcijski narod. banke	72 fl. 70 kr.		